

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/5

T.C
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2018/12125
Karar No. 2018/20964
Tarihi: 03.10.2018

- TARIM İŞİ
- İŞ MAHKEMESİNİN GÖREVLİ OLMADIĞI
- İSTİSNAİ HÜKÜMLERİN DAR YORUMLANMASININ GEREKMEMESİ
- İŞÇİLER LEHİNE GETİRİLEN HÜKÜMLERİN YİNE İŞÇİLER YARARINA YORUMLANMASININ ASIL OLDUĞU

ÖZETİ - Yargıtay İçtihatların Birleştirilmesi Genel Kurulunun 23.05.1960 tarihli ve 11-10 ile 10.05.1974 tarihli ve 3-44 sayılı kararları uyarınca, özellikle ... hukukunda istisnaî hükmün genişletilerek değil, dar yorumlanması gerekir. İşçiler yararına getirilen düzenlemelerin yine işçiler yararına yorumlanması asıldır.

Görev kamu düzenine ilişkin olup Mahkemece re'sen gözetilmesi gereken bir husustur.

Somut olayda, davacı, davalıya ait çiftlikteki evde kalarak, çiftlikteki hayvanların bakımıyla ilgilendiğini aynı zamanda bekçilik görevi de yaptığı için gece gündüz çiftlikte kaldığını beyan etmiştir. Mahkemece, davalı tarafın davacının ... akdini haklı nedenle feshettiğinin ispatlanamadığı kabul edilerek sonuca gidilmiş ise de, dosya içeriğinden ve dinlenen tanık anlatımlarından davacının davalı işyerindeki asıl işinin hayvan ve bahçe bakım işi olduğu anlaşılmıştır. Hal böyle olunca, davacının tarım işi yaptığı ve taraflar arasındaki ilişkinin ... Kanunu kapsamında olmadığı nazara alındığında genel mahkemelerin görevli olduğu açıktır. Davaya ... mahkemesi sıfatıyla

bakılmayacağından mahkemece dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken davanın esasına girilerek hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü: Davacı vekili, müvekkilinin ... sözleşmesinin haklı sebebe dayanmaksızın davalı tarafından feshedildiğini, ödenmeyen alacaklarının bulunduğunu ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatı ile bir kısım işçilik alacaklarının tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, toplanan deliller ve bilirkişi raporuna dayanılarak, yazılı gerekçe ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Uyuşmazlık, taraflar arasındaki ilişkinin 4857 sayılı ... Kanunu kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu bağlamda ... mahkemesinin görevi noktasında toplanmaktadır.

4857 sayılı Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrası gereğince, 4. maddedeki istisnalar dışında kalan bütün ... yerlerine, işverenler ile işveren vekillerine ve işçilerine, çalışma konularına bakılmaksızın bu kanunun uygulanacağı belirtilmiştir. ... mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde ... davalarına bakmak üzere bir Asliye Hukuk Mahkemesi görevlendirilir. ... davalarına bakmakla görevli asliye hukuk mahkemesine açılan dava "... mahkemesi sıfatıyla" açılmamış ise, mahkeme görevsizlik kararı veremez. Bu durumda asliye hukuk mahkemesi tarafından, verilecek bir ara kararı ile davaya "... mahkemesi sıfatıyla " bakmaya devam olunur.

Davanın, 4857 sayılı Kanun kapsamı dışında kalması halinde, mahkemenin görevsizliğine ve dosyanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir. Davanın esasın reddi usule aykırıdır. 5521 sayılı ... Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca, 4857 sayılı ... Kanunu'na göre işçi sayılan kişilerle işveren veya işveren vekilleri arasında, ... sözleşmesinden veya ... Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri ... mahkemeleridir.

4857 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, elli'den az işçi çalıştırılan (elli dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı ... yerlerinde veya işletmelerinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz. İşçi tarım ve orman işlerinin yapıldığı bir ... yerinde çalışıyor ise, bu işçi ile işveren aralarındaki uyuşmazlığın ... mahkemesi yerine görevli hukuk mahkemesine çözümlenmesi gerekir.

Ancak, tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerinde elli dahil daha az işçi

bulunmasına rağmen, işyerinde sendika örgütlenmesi sonucu toplu ... sözleşmesi bağlatılmış ise, üye sendika üyesi işçi ile işveren arasındaki uyumsuzluğun 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu ... Sözleşmesi Kanunu'nun 79. maddesi uyarınca ... mahkemesinde görülmesi gerekir.

Bunun dışında 4857 sayılı Kanun'un 4. maddesinde tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde çalışanların kanun kapsamına girmeyeceği açıklandıktan sonra aynı maddede ayrık durumlara yer verilmiştir.

Buna göre;

1-Tarım sanatları ile tarım aletleri, makine ve parçalarının yapıldığı atölye ve fabrikalarda görülen işlerde,

2-Tarım işlerinde yapılan yapı işlerinde,

3-Halkın faydalanmasına açık park ve bahçelerde

4-Bir ... yerinin eklentisi durumundaki bahçe işlerinde, çalışanların, ...

Kanunu kapsamında olacakları belirtilmiştir.

Sonuç olarak tarım ve orman işletmelerindeki bitki ve hayvan üretimi, bakım ve yetiştirilmesi dışında kalan işler ... Kanunu'na tabidir.

Diğer taraftan, işçi tarım işinde çalışırken bu ... dışında tarım işi sayılmayan ek bir görevde çalışabilir (bekçilik, şoförlük vb). Bu durumda yaptığı işler arasında hangisinin baskın olduğu açıklığa kavuşturulmalı ve sonucuna göre görevli mahkeme belirlenmelidir.

Yargıtay İçtihatların Birleştirilmesi Genel Kurulunun 23.05.1960 tarihli ve 11-10 ile 10.05.1974 tarihli ve 3-44 sayılı kararları uyarınca, özellikle ... hukukunda istisnâî hükmün genişletilerek değil, dar yorumlanması gerekir. İşçiler yararına getirilen düzenlemelerin yine işçiler yararına yorumlanması asırdır. Görev kamu düzenine ilişkin olup Mahkemece re'sen gözetilmesi gereken bir husustur.

Somut olayda, davacı, davalıya ait çiftlikteki evde kalarak, çiftlikteki hayvanların bakımıyla ilgilendiğini aynı zamanda bekçilik görevi de yaptığı için gece gündüz çiftlikte kaldığını beyan etmiştir. Mahkemece, davalı tarafın davacının ... akdini haklı nedenle feshettiğinin ispatlanamadığı kabul edilerek sonuca gidilmiş ise de, dosya içeriğinden ve dinlenen tanık anlatımlarından davacının davalı işyerindeki asıl işinin hayvan ve bahçe bakım işi olduğu anlaşılmıştır. Hal böyle olunca, davacının tarım işi yaptığı ve taraflar arasındaki ilişkinin ... Kanunu kapsamında olmadığı nazara alındığında genel mahkemelerin görevli olduğu açıktır. Davaya ... mahkemesi sıfatıyla bakılamayacağından mahkemece dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken davanın esasına girilerek hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı nedenle BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 03.10.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.